

Rettelsesblad

Erstatter forslag af 2. marts 2016

Der er foretaget rettelser i bilag 1, Forslag om Lov for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale. Rettelserne er af lovteknisk og sproglig karakter som følge af Justitsministeriets afsluttende lovtekniske gennemgang. På baggrund af høringsvaret fra DIIS er teksten i de almindelige bemærkninger i punkt 5.4. gjort mere eksplicit. Endvidere er den grønlandske titel på beslutningsforslaget rettet.

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33, i Forretningsordnen for Inatsisartut:

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om udtalelse til Forslag om Lov for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

Begrundelse

Beslutningsforslaget er Grønlands Selvstyres udtalelse til lovforslag om lov for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale.

Lovforslaget er en opfølgning på anbefalingerne i den dansk-grønlandske Rapport om udvinding og eksport af uran fra oktober 2013.

Lovforslaget bygger videre på samarbejdsaftale mellem regeringen og Naalakkersuisut om samarbejde vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold og Fælleserklæring om sikkerhedskontrol med nukleare materialer. Fælleserklæringen om sikkerhedskontrol er medtaget som bilag til lovforslaget. Fælleserklæringen om sikkerhedskontrol beskriver den praktiske arbejdsdeling mellem Danmark og Grønland og de opgaver der skal varetages for at efterleve sikkerhedskontrol-forpligtelserne.

Danmark og Grønland deler de samme internationale sikkerhedskontrolforpligtelser, der følger af Traktaten om ikke-spredning af kernevåben (NPT) og af Tillægsprotokolaftalen mellem Kongeriget Danmark og IAEA. Sikkerhedskontrol er betegnelsen for de tekniske foranstaltninger mv., der benyttes til at sikre efterlevelsen af de traktatmæssige forpligtelser til, at nukleare materialer og anlæg udelukkende anvendes til fredelige formål. For Danmarks vedkommende sker dette ved medlemskab af EUROATOM og ved EU Forordning (Euratom) Nr. 302/2005 om anvendelse af sikkerhedskontrol inden for Euratom. Grønland er ikke medlem af Euroatom og Euratom-traktaten finder ikke anvendelse for Grønland, jf. Euratom-traktatens artikel 198, litra a.

Lovforslaget vil i praksis gennemføre regler om sikkerhedskontrol, der svarer til relevante dele af EU's regulering af sikkerhedskontrol (Kommissionens forordning (Euratom) nr. 302/2005 af 8. februar 2005 om anvendelse af sikkerhedskontrol indenfor Euratom (herefter Euratom forordning 302/2005)), der er gældende ret i Danmark.

Lovforslaget indhold

Lovforslaget indeholder to hovedelementer; at sikre, at nukleart materiale anvendes til fredelige formål, og at sikre, at Kongeriget Danmark overholder sine internationale sikkerhedskontrolforpligtelser.

Lovforslaget skal i praksis sikre at der foretages nødvendige foranstaltninger og kontrol, der skal gøre det muligt at leve op til IAEA's rapporteringskrav.

Det drejer sig primær om IAEA's krav om at etablere et nukleart bogholderisystem samt regler om IAEA's inspektioner i Grønland, jf. forpligtelserne i Kongeriget Danmarks sikkerhedskontrolaftaler med IAEA.

Det vil helt overordnet angå oplysninger om mængde, sammensætning og brug af nukleart materiale og vil svare til de regnskabs- og kontrolforpligtelser mv, som fremgår af Euratom forordning 302/2005.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om adgang for inspektører fra grønlandske myndigheder, rigsmyndigheden og IAEA til lokaliteter og materialer, der er undergivet sikkerhedskontrol i Grønland.

I bestemmelsen i § 10 i lovforslaget foreslås videre at eksport af nukleart materiale betinges af, at der er indgået en mellemstatslig aftale med modtagerlandet med det formål at sikre, at nukleart materiale udvundet i Grønland kun udnyttes til fredelige formål.

Mellemstatslige modtagerstatsaftaler undertegnes i overensstemmelse med selvstyrelovens § 13, stk. 3. Det betyder at aftaler, hvor Danmark og Grønland i fællesskab har været inddraget i forhandlingerne, undertegnes af regeringen, i videst muligt omfang sammen med Naalakkersuisut.

Forhold til selvstyreloven

Efter selvstyreloven har selvstyret den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder. Grønlands Selvstyre overtog råstofområdet med Inatsisartutlov nr. 7. af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven).

Tilladelser til forundersøgelser, efterforskning og udnyttelse af råstoffer i Grønland udstedes efter råstofloven. Aktiviteterne vedrørende uran og andre radioaktive stoffer skal foregå i overensstemmelse med de forpligtelser, der følger af folkeretlige aftaler og andre internationale regler, som til enhver tid er bindende for Kongeriget Danmark og omfatter Grønland.

Udnyttelse af uran og andre radioaktive stoffer vil således ske i overensstemmelse med Kongerigets ikke-spredningsforpligtelser i forhold til sikkerhedskontrol (safeguards), eksportkontrol, fysisk sikring samt øvrige, relevante internationale forpligtelser.

Lovforslaget og de bagvedliggende aftaler med regeringen medfører ingen begrænsning eller anden ændring af kompetenceforholdene efter selvstyreloven, anden lovgivning eller efter international ret, herunder folkeretlige aftaler og folkeretten i øvrigt.

Økonomiske konsekvenser for selvstyret

Der forventes ikke øgede udgifter for selvstyret som følge af forslaget. Udgifter direkte forbundet med selvstyrets medvirken til myndighedsbehandling vil være dækket af adgang til refusion hos rettighedshavere i henhold til tilladelser meddelt efter råstofloven.

Høring

Lovforslaget har udover høringsportallen været sendt i 4 ugers høring til

Departementet for Finanser

Formandens Departement

Råstofdepartementet

Udenrigsdirektoratet

Departementet for Sundhed

Grønlandske Advokater

SIK

Grønlands Erhverv

ICC

KANUKOKA

Transparency Grønland

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

Qeqqata Kommunua

Qaasuitsup Kommunua

Derudover har Udenrigsministeriet parallelt haft lovforslaget i høring hos danske myndigheder og organisationer.

Høringerne har ikke givet anledning til ændringer.

Indstilling

Naalakkersuisut skal på denne baggrund indstille, at Grønlands Selvstyre kan tiltræde Forslag om Lov for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale.